

ΠΛΑΙΣΙΟ ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΠΑΣΠ ΕΜΠ

Αποτελεί γεγονός ότι ο χώρος της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στη χώρα μας παρουσιάζει πολυάριθμα προβλήματα και παθολογίες, όπως αυτές διαφαίνονται μέσα από την πολύχρονη εφαρμογή του Νόμου-Πλαίσιο του '82. Πρόκειται ουσιαστικά, για ένα ιδιαίτερα πρωτοποριακό νομοσχέδιο που κατοχύρωσε βασικά φοιτητικά δικαιώματα, **εισάγοντας τη συνδιοίκηση στο ελληνικό Πανεπιστήμιο και θεμελιώνοντας το φοιτητή ως το βασικό κύτταρο της ακαδημαϊκής κοινότητας**. Ωστόσο, η υπερεξουσία που συγκεντρώνεται στα χέρια των καθηγητών, σε συνδυασμό με συγκεκριμένες ελλείψεις στο ισχύον νομοθετικό πλαίσιο ενθαρρύνουν φαινόμενα αυθαιρεσίας, αδιαφάνειας, κατάχρησης εξουσίας και παράνομου πλουτισμού που έχουν ως αποτέλεσμα τεράστια ελλείμματα στους προϋπολογισμούς των Ιδρυμάτων, με απώτερη συνέπεια την υποβάθμιση της υλικοτεχνικής υποδομής των Πανεπιστημίων και του παρεχόμενου επιπέδου σπουδών.

Αναγνωρίζοντας την προβληματική αυτή κατάσταση και σεβόμενοι το ρόλο μας ως υπεύθυνη πολιτική παράταξη που δραστηριοποιείται με ιδέες και προτάσεις για τη βελτίωση του ελληνικού Πανεπιστημίου, λάβαμε την απόφαση να συμμετάσχουμε στο διάλογο που άνοιξε το Υπουργείο με την εξαγγελία του κειμένου διαβούλευσης, για τη σύνταξη ενός νέου Νόμου-Πλαίσιο για την Παιδεία, με μία ολοκληρωμένη πρόταση που πραγματεύεται το σύνολο των πτυχών της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. **Για εμάς, οποιαδήποτε αλλαγή περιερχόταν στο χώρο της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, έπρεπε να γίνει με κύριο γνώμονα τις θέσεις των φοιτητών, δεδομένου ότι αυτοί αποτελούν την ομάδα που επηρεάζεται άμεσα και σε μεγαλύτερο βαθμό από αυτές.** Δυστυχώς όμως, για μία ακόμα φορά γίναμε μάρτυρες ενός τυπικού και προσχηματικού ουσιαστικά διαλόγου, με τις θέσεις του Υπουργείου να αποτυπώνονται σχεδόν στο ακέραιο στο τελικό σχέδιο του Νόμου, το οποίο αναμφίβολα απέχει πολύ από τα αναμενόμενα...

Αρνούμενοι, ωστόσο, να εκπέσουμε στη ρητορική του στείρου αρνητισμού και της καταστροφολογίας αναγνωρίζουμε θετικές πτυχές του προσχεδίου Νόμου, με κύριο εκφραστή αυτών το διαχωρισμό των αρμοδιοτήτων του μοναδικού, μέχρι σήμερα, οργάνου διοίκησης, της Συγκλήτου, που συγκέντρωνε μέχρι πρότινος στα χέρια της το σύνολο των εξουσιών και ουσιαστικά λειτουργούσε ως υπερόργανο. Όπως αναφέρεται ρητά και στην πρόταση μας, αυτό επετεύχθη με τη διάκριση των αρμοδιοτήτων της Συγκλήτου σε ακαδημαϊκές και διοικητικές, και τον καταμερισμό τους σε δύο διακριτά και ανεξάρτητα όργανα: τη Σύγκλητο και το Συμβούλιο Διοίκησης, αντίστοιχα. Προς τη σωστή κατεύθυνση αξιολογούμε, επίσης, ορισμένες φοιτητικές διευκολύνσεις, όπως για παράδειγμα η χορήγηση άτοκων δανείων με δυνατότητα τμηματικής αποπληρωμής του ή η θεσμοθέτηση του Συνηγόρου του φοιτητή για την επίλυση διαφορών τους με το ίδρυμα και τη διοίκηση του.

Παρ' όλα αυτά, **το σχέδιο Νόμου παραβιάζει αρκετές κόκκινες γραμμές που είχαμε θέσει, κατά τη διάρκεια της διαβούλευσης, ως όρους για τη συμμετοχή μας στο διάλογο, αντιβαίνοντας σε βασικές ιδεολογικές μας αρχές και θέτοντας συνθήκες αμφισβήτησης των χαρακτηρισμών δημόσια και δωρεάν παιδεία.**

Το σημαντικότερο από τα μελανά σημεία του νομοσχεδίου αναμφισβήτητα είναι αυτό που αναφέρεται στην κατάργηση του Θεσμού του ασύλου. Είναι γεγονός ότι η ύπαρξη του ακαδημαϊκού ασύλου αποτελεί χωρίς αμφιβολία σημείο αναφοράς της δημοκρατίας για ολόκληρη την κοινωνία. Το άσυλο των ιδεών, της ελεύθερης ανταλλαγής απόψεων, της σκέψης και της έκφρασης είναι άρρηκτα συνδεδεμένο με την πολυφωνία και τον γόνιμο διάλογο στα πλαίσια των ελεύθερων πνευμάτων που προβληματίζονται εντός των χώρων των Πανεπιστημιακών Ιδρυμάτων. Παρόλα αυτά στο νέο νόμο-πλαίσιο, έπειτα από ένα θλιβερό αλισβερίσι που έλαβε χώρα εντός του Κοινοβουλίου μεταξύ των νεοφιλελεύθερων δυνάμεων του ΠΑΣΟΚ και της ΝΔ, σε μία απέλπιδα προσπάθεια για την επίτευξη της πολυπόθητης συναίνεσης, παρατηρείται η ολική κατάργησή του ιστορικού αυτού θεσμού, χρησιμοποιώντας ως αιτιολόγηση την κατάχρηση του θεσμού του ασύλου από εξωθεσμικές περιθωριακές ομάδες που έχουν ως συνέπεια φαινόμενα βανδαλισμών, καταστροφών και άλλων παράνομων πράξεων. Σεβόμενοι τις βασικές ιδεολογικές αρχές πάνω στις οποίες έχει θεμελιωθεί η παράταξη μας, ως ΠΑΣΠ ΕΜΠ αντιδρούμε κάθετα σε οποιαδήποτε προσπάθεια κατάργησης του θεσμού του ασύλου που αποσκοπεί στην παρεμπόδιση της ελεύθερης διακίνησης ιδεών και στη φήμωση της φωνής των φοιτητών οι οποίοι αποτελούν την πιο ζωτική συνιστώσα της σύγχρονης ελληνικής κοινωνίας. Χρέος όλων μας, λοιπόν, στις γενιές που μας κληροδότησαν μέσω των αγώνων και των θυσιών τους τον θεσμό του ακαδημαϊκού ασύλου, αλλά και στις γενιές που θα ακολουθήσουν, είναι η προάσπιση του από οποιαδήποτε προσπάθεια κατάργησης ή περιοσίωσής του και η εξύψωσή του στα μάτια της κοινωνίας ώστε να συνεχίσει να αποτελεί σύμβολο της δημοκρατίας μας.

Ακόμα, στα πλαίσια των αντιδραστικών προθέσεων του Υπουργείου, οι διατάξεις του νομοσχεδίου που αφορούν τη διάρθρωση των σπουδών, κάνουν λόγο για την οργάνωσή τους σε τρεις διακριτούς κύκλους. Με την εφαρμογή ενός συστήματος απόδοσης ακαδημαϊκών μονάδων στα διάφορα μαθήματα και την αντιστοίχιση κάθε ακαδημαϊκού έτους σε τουλάχιστον 60 ακ. μονάδες, ορίζεται ότι ο πρώτος κύκλος σπουδών μπορεί να αποτελείται από τουλάχιστον τρία έτη, ενώ παράλληλα παρέχεται η δυνατότητα στην εκάστοτε σχολή για οργάνωση προγραμμάτων σπουδών σύντομου κύκλου, δηλαδή ενός ή δύο ετών. Παραμένοντας πιστοί στις βασικές αξίες μας για την τριτοβάθμια εκπαίδευση, όπως αυτές έχουν διατυπωθεί αναλυτικά με την πρότασή μας, δηλώνουμε ξεκάθαρα ότι η διατήρηση του ενιαίου χαρακτήρα του πτυχίου μας δεν είναι προς διαπραγμάτευση. Δεδομένων των ιδιαίτερα σκληρών εργασιακών συνθηκών που επικρατούν στην αγορά, οποιοδήποτε μέτρο κινείται προς την κατεύθυνση της δημιουργίας αποφοίτων πολλών ταχυτήτων, όπως για παράδειγμα η διάσπαση του ενιαίου κύκλου των σπουδών μας ή η εφαρμογή του συστήματος των πιστωτικών μονάδων, ουσιαστικά στερεί από τους μελλοντικούς εργαζόμενους τη δυνατότητα της συλλογικής εκπροσώπησης για τη διεκδίκηση των δικαιωμάτων τους, ειδικά σε μία περίοδο που οι συλλογικές συμβάσεις εργασίας και άλλα διαχρονικά κεκτημένα του εργατικού κινήματος πλήττονται ανεπανόρθωτα. Επιπλέον, τις τελευταίες μέρες πριν την ψήφιση του νομοσχεδίου, γίναμε μάρτυρες του εμπαιγμού και της κοροϊδίας που στήνεται στις πλάτες των φοιτητών, όπου σε μία απεγνωσμένη προσπάθεια για την επίτευξη συναίνεσης εντός της Βουλής, η Υπουργός Παιδείας συμμετείχε σε ένα είδος παζαριού με την κοινή γνώμη και τους φοιτητές, με διεκδικήσεις χρόνων όπως αυτή για την αναγνώριση του πτυχίου μας ως master ενιαίας, αδιάσπαστης πενταετούς φοίτησης να γίνονται δεκτές και στη συνέχεια να αποσύρονται εν μία νυκτί. Λαμβάνοντας υπ' όψη τις πρακτικές αυτές της κυβέρνησης, παραμένουμε επιφυλακτικοί σε εξαγγελίες περί μελλοντικής αναγνώρισης του πτυχίου μας ως master δεδομένου

ότι σε μία τέτοια περίπτωση, πιθανή υπαγωγή του δεύτερου κύκλου των σπουδών μας στον τομέα των μεταπτυχιακών μπορεί να έχει ως άμεση επίπτωση την επιβολή διδασκτρων κατά τη διάρκεια του κύκλου αυτού, καταρρακώνοντας με τον τρόπο αυτό κάθε εναπομείναν ίχνος δημόσιας και δωρεάν τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

Επιπρόσθετα, στην κατεύθυνση της δημιουργίας εργαζομένων πολλών ταχυτήτων, κινούνται και οι σχετικές διατάξεις του νομοσχεδίου που αναφέρονται στα Ινστιτούτα Δια Βίου Εκπαίδευσης (ΙΔΒΕ). Σύμφωνα με τις διατάξεις αυτές, κάθε Ίδρυμα έχει πλέον τη δυνατότητα οργάνωσης διακριτού και αυτόνομου ΙΔΒΕ με πρόγραμμα λειτουργίας και σπουδών που καταρτίζεται από το ίδιο το Ινστιτούτο και ελεύθερη τη δυνατότητα επιβολής διδασκτρων στους ενδιαφερομένους. Ο κίνδυνος που ελλοχεύει στην περίπτωση αυτή αφορά την πιθανότητα διάκρισης του εκάστοτε πτυχίου, λαμβανομένων υπ' όψη των ακαδημαϊκών μονάδων που προκύπτουν από ενδεχόμενη παρακολούθηση προγραμμάτων των ΙΔΒΕ. Σε μία τέτοια εξέλιξη, η τριτοβάθμια εκπαίδευση απόκτη πλέον ταξικό χαρακτήρα, αφού παρέχεται η δυνατότητα αναβάθμισης των πτυχίων με χρήση μη δημόσιων πλέον μέσων, όπως είναι τα ΙΔΒΕ. Σαφώς και αντιλαμβανόμαστε ότι σε μία εποχή όπου οι τεχνολογικές εξελίξεις είναι ραγδαίες, η ανάγκη για δια βίου εκπαίδευση φαντάζει πιο σημαντική από ποτέ. Ωστόσο για εμάς, η λειτουργία οποιουδήποτε ΙΔΒΕ με δημόσιο χαρακτήρα, πρέπει να εξασφαλίζει τη δυνατότητα της δωρεάν παρακολούθησης των προγραμμάτων των εν λόγω Ινστιτούτων έτσι ώστε η δια βίου εκπαίδευση να πάψει να αποτελεί πρόνομο για λίγους.

Παράλληλα, από το εν λόγω σχέδιο Νόμου, προκύπτει έκδηλη μία προσπάθεια περιορισμού της συμμετοχής των φοιτητών στα διάφορα όργανα συνδιοίκησης. Ο περιορισμός του αριθμού των εκπροσώπων των φοιτητών στο Συμβούλιο Διοίκησης σε έναν, καθώς επίσης και ο ορισμός του ρόλου τους ως καθαρά συμβουλευτικού, χωρίς δικαίωμα ψήφου, στα εσωτερικά όργανα κάθε σχολής (συμβούλιο φοιτητικής μέριμνας, συμβούλιο σπουδών) αποτελούν σαφείς ενδείξεις περιστολής των δικαιωμάτων των φοιτητών όσον αφορά τη συμμετοχή στη λήψη των αποφάσεων. Δεδομένου ότι η πλειοψηφία των αποφάσεων αυτών αφορά καθαρά ακαδημαϊκά ζητήματα, όπως για παράδειγμα η κατάρτιση και η αλλαγή του προγράμματος σπουδών, που επηρεάζουν σε κύριο βαθμό τη φοιτητική καθημερινότητα, δεν μπορούμε να δεχτούμε οποιασδήποτε μορφής περιορισμό των διαχρονικά κεκτημένων δικαιωμάτων του φοιτητικού κινήματος σχετικά με τη συνδιοίκηση του ελληνικού Πανεπιστημίου και τον καθοριστικό ρόλο των φοιτητών στη διαμόρφωση και λήψη των αποφάσεων.

Σχετικά με τη στάση των καθηγητών απέναντι στο νομοσχέδιο, για άλλη μια φορά γίναμε μάρτυρες της εγωιστικής διάθεσης τους να διασφαλίσουν τα οικονομικά και διοικητικά τους συμφέροντα μέσα στο ίδρυμα, αδιαφορώντας πλήρως για τα ακαδημαϊκά θέματα και τους φοιτητές. Όχι μόνο δηλώνουν αδράνεια για δραστηριότητες ενάντια στο νόμο και μένουν στα λόγια, αλλά κρύβονται πίσω από τους αγώνες των φοιτητών, ώστε να τους εκμεταλλεύονται ξανά για δικό τους όφελος. Γίνεται σαφές πως δεν μπορούμε να μιλάμε για έναν ενιαίο αγώνα από όλους τους φορείς μέσα στο ίδρυμα, όταν ο σύλλογος των καθηγητών ενδιαφέρεται ΜΟΝΟ για τα ζητήματα που τους επηρεάζουν άμεσα. Θεωρούμε πως όλες οι συσιστώσες του ιδρύματος πρέπει να έρθουμε σε κοινή συστράτευση για να διεκδικήσουμε τα κοινά μας συμφέροντα.

Το νομοσχέδιο, όπως μας παρουσιάστηκε κατά την ψήφισή του, θίγει κεκτημένα δεκαετιών του Φοιτητικού Κινήματος. Είναι απαραίτητο, λοιπόν, απέναντι στο νεοφιλελεύθερο σχηματισμό κορυφής που συγκροτήθηκε στη Βουλή να υπάρξει μια συλλογική λαϊκή απάντηση από τη βάση. Μία απάντηση η οποία, δεδομένων των συνθηκών, δε μπορεί να είναι μια αριστερόστροφη αντίδραση νωτιαίου μυελού, αλλά μεθοδευμένες δράσεις για την ανατροπή του νομοσχεδίου και των αρνητικών συσχετισμών που αναπτύσσονται στην κοινωνία απέναντι στην Αριστερά και στην ανάπτυξη συλλογικής δράσης. Είναι πολλοί οι παράγοντες που πρέπει να συυπολογιστούν. Αρχικά, η αντίδραση δεν πρέπει να αγνοεί τη θέση της κοινωνίας για το υπάρχον νομοσχέδιο και τα πρώτα δείγματα δείχνουν πως αν δεν τάσσονται υπέρ, τουλάχιστον δεν εκφράζεται κάποια μεγάλη αντίθεση σε αυτό. Αντίστοιχη είναι η στάση του μέσου πολίτη για την δράση των φοιτητικών συλλογικοτήτων εντός του Πανεπιστημίου. Ένας ακόμα παράγοντας που πρέπει να συυπολογιστεί είναι και η στάση των φοιτητών, οι οποίοι είναι αρνητικά διακείμενοι, στην πλειοψηφία τους, σε συγκεκριμένες μορφές δράσεις. Έτσι ανάγεται σε μείζον ζήτημα η τακτική που θα ακολουθήσουμε καθώς και οι πρακτικές που θα χρησιμοποιήσουμε. Στον πόλεμο που ανοίγεται μπροστά μας πρέπει να είμαστε δημιουργικοί, καλλιεργώντας και νέες μορφές πάλης και εκμεταλλευόμενοι κάθε δυνατότητα που μας δίνεται. Σε κάθε περίπτωση μία ακραία και πρόωγη αντίδραση μπορεί να οδηγήσει σε οπισθοδρόμηση με ταχεία βήματα. Θερμές είναι ακόμα οι μνήμες από το κίνημα του 2006-2007 ενάντια στο νόμο-πλαίσιο της Γιαννάκου και στην αναθεώρηση του Άρθρου 16 όπου η επιτυχία των κινητοποιήσεων συνοδεύτηκε από τη σκληρή προπαγάνδα των ΜΜΕ που καλλιέργησε την αντίδραση της κοινής γνώμης απέναντι στις φοιτητικές κινητοποιήσεις και στις πρακτικές που χρησιμοποιήθηκαν. Ακόμα και η διεθνής εμπειρία ωστόσο είναι μεγάλη, με πιο γλαφυρό παράδειγμα τις απεργίες των ανθρακωρύχων το 1983, οι οποίες έληξαν άδοξα ένα χρόνο μετά από δυναμικές και πρωτόγνωρες κινητοποιήσεις, χωρίς να καταφέρει ωστόσο κάποιο ισχυρό πλήγμα στην τότε κραταιά Θάτσερ. Επομένως, η κλιμάκωση πρέπει να έρθει σταδιακά και ως αποτέλεσμα της δημιουργίας εκείνων των συσχετισμών υπέρ του μετώπου των φοιτητών. Για να μπορέσουμε να καταφέρουμε αυτό το οποίο έβαζε ο Καστοριάδης σαν στόχευση κάθε πρωτοπόρας μετασχηματιστικής δραστηριότητας και ονόμασε «επαναστατική πράξη». Δηλαδή την θεσμική αποτύπωση των αιτημάτων κάθε Κινήματος. Στην περίπτωση μας την θεσμική αποτύπωση των διαχρονικών, δίκαιων αιτημάτων του Φοιτητικού Κινήματος...

ΠΡΟΤΕΙΝΟΥΜΕ:

- Άμεση ανασύσταση και ανασυγκρότηση της Εθνικής Φοιτητικής Ένωσης Ελλάδας (Ε.Φ.Ε.Ε.) για το συντονισμό των φοιτητικών κινητοποιήσεων.
- Συμμετοχή του Φοιτητικού Συλλόγου την Πέμπτη 1/09 σε πορεία με προσυγκέντρωση στις 12:00 στα προπύλαια.
- Επικοινωνία με την εξωπανεπιστημιακή κοινότητα σε κεντρικά σημεία της Αθήνας (Σύνταγμα, Κατεχάκη κ.ο.κ.).
- Πραγματοποίηση Συγκλήτου το Σάββατο 3 Σεπτεμβρίου για τη λήψη απόφασης σχετικά με την πραγματοποίηση ή μη της εξεταστικής.
- Εύρεση όρων και προϋποθέσεων για την πραγματοποίηση Δημοψηφίσματος εντός του Ιδρύματος.
- Παράσταση Διαμαρτυρίας στη Σύνοδο Πρυτάνεων για να παρθεί πανελλαδική δεσμευτική αγωνιστική απόφαση για όλα τα ιδρύματα της χώρας.
- Διεξαγωγή Νέας Γενικής Συνέλευσης Φοιτητικού Συλλόγου τη Δευτέρα 5/9 με κλειστή σχολή την ίδια μέρα.

